

למצות להניחה על פתח ביתו
 ויִּמְרוֹשׁ מוֹזֵז ז"ל על פי
 זמנות. החיצוניות הם לראת
 רות נח חנוכה הוא להגיע ליראת
 ת צריך האדם להדליק על דעת
 ליראתו יתברך כי כל המצות
 ידם לעבודת השם יתברך כפי
 האדם. ופתח ביתו הוא נקודה
 בלב קודם התחלקות מחשבות
 שטות מעשיו המרובין כי רבות
 לב איש (משלי יט, כא) ונקרא רשות
 על נקודה הנ"ל היא אצל מפתח
 תנוכה מועיל לשמור דלתות
 בגיל. ואם היה דר בעליה פירוש
 ריק ואין לו מחשבות אשר לא
 יניח בחלון הסמוכה לרשות
 ולונות ונקבים יש בכל מקום
 ז הארה גם לרשות הרבים.
 וחבן:

ל בנר הוי ליה בנים תלמידי
 חכמים דכתיב (משלי ג, א) נר
 אור. אדוני מזרי זקני ז"ל
 הארה תוך הרגילות פירוש
 חמציה על צד ההרגל רק
 כי החכמה והשכל אינו
 א לידי הרגל וזה זקן שקנה
 א חכם נקרא זקן כי הגוף
 קנה וכן כל מעשי האדם.
 ו משתנה ולכן נקרא על
 ואיתא במדרש בחוקותי⁸
 יבה רגלי כו' (תהלים קיט, נט)
 יו כי על ידי שחישב דוד
 בכל עת איך לעבוד את
 המשיך גם הרגילות אליו
 זכנו במקום אחר.⁹ וזה

תל"א הערה 40.

חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל

מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות והידי זאשיבה
 רגלי אל עדותיך (יקר לה, א).
 9 עייך מקץ תרל"א, ד"ה זיחה.
 10 בריד ל, ו.
 11 נר מצוה עמוד יב, ד"ה זידע.
 12 שמרר לו, א.

ע"ש. ובמדרש¹⁵ על פסוק (הושע ה, ב) אכתוב
 לו רובי תורתי שביקש משה רבינו ע"ה
 שיהיה גם תורה שבעל פה מפורשת והשיבו
 הקב"ה כמו זר נחשבו שיעתיקו היונים להם
 גם כן. רק התורה שבעל פה מה שהחכמים
 משיגים בחכמתם רצון הבורא יתברך הוא
 עדות שאין שייכות לשום אומה להתורה
 רק בני ישראל. וזהו עצמו מצות הנרות
 שאין בו טעם דוכי לאורה צריך¹⁶. וכיון
 שאין בו טעם והוא חוקה לכן לא יתערב בו
 זר. רק בני ישראל על ידי אמונתם בהשם
 יתברך וחוקותיו מאמינים כי בודאי יש להם
 שייכות להאיר לפניו יתברך אף שאין
 משיגין איך ולמה. וכל המצות בבית
 המקדש הקרבנות הכל היה לצורך ולכפרה.
 אבל הנרות היו רק לעדות ששכינה שורה
 בישראל כמו שכתוב בגמרא בנר מערבי¹⁷.
 והפירוש כיון שהיה דולק בנס ואף על פי כן
 צוה השם יתברך שיבוא זה מבני ישראל אם
 כן עדות הוא שיש לבני ישראל דביקות אל
 השם יתברך לבד מעשיהם הטובים. וזה
 ענין נר מערבי שהוא עדות אל התחברות
 ותערובות שיש לבני ישראל באור השכינה.
 והכלל כי כל מצוה שאינה נודעת להאדם
 היא עולה במקום גבוה על גבוה. ולכן
 מצות מנורה שבני ישראל ידעו נאמנה
 שאין זה מצד מעשיהם לכן לא שלטה בו
 מגע נכרי וזה עצמו מה שאמרו ז"ל חתום
 בחותמו של כהן גדול¹⁸ שהוא חסד עלין
 שכפי מה שיודעין שאינו בכח מעשיהם אין
 שולט בו ידי זרים. ולכן המנורה החזיקה יד
 בני ישראל בגלות יון וכוזה נעשה להם הנס
 כנ"ל:

(ליל ו) הר"ן¹⁹ כתב למאן דאמר אסור
 להרצות מעות²⁰ דיש בנר
 חנוכה קדושה הוא משום דתיקנו זכר

15 תנזמא (בבב) וירא, ו.
 16 שבת כב ע"ב.
 17 שבת כא ע"ב.
 18 שבת כא ע"ב.
 19 שבת, דף ט ע"א בדפי הריף, ד"ה הלכת תנוכה.
 20 שבת כב ע"א.

למנורה כו'. נראה דמהאי טעמא דרוצין
 לעשות זכר למנורה לכך נתעורר על ידי זה
 קדושת המנורה חל על הנרות ונמצא מצות
 נר חנוכה מעורר נרות המנורה²¹. וזהו שכתב
 רמב"ן ז"ל²² פירוש מה שכתוב²³ שלך לעולם
 קיימת שנרות המנורה מתעוררין בעת
 הדלקת נרות חנוכה כנ"ל. שזכה אהרן
 להיות נשאר הארת המנורה שיוכלו בני
 ישראל להשיג הארתן בזמנים המיוחדים
 כגון בחנוכה. וכן יש לומר בכל יום יש מצות
 מיוחדין למצוא על ידן הארת המנורה
 וכתוב (תהלים קיא, ה) סמוכים לעד לעולם
 שכל המצות אף התלויין בזמן הבית. מכל
 מקום הם קיימים לעד משום דעשויים כאמת
 וישר פירוש שהמצות הארתם במקום גבוה
 הם קיימים כיון שהם באמת ועל ידי זה כפי
 מה שאדם מיישר עצמו ובא אל האמת
 נמצאים לו הארות אלו המצות כנ"ל:

הלל והודאה²⁴ נראה דהלל נתקן על נס
 הנרות כי בהודאה לא נזכר הנס וגם
 כי הודאה שייך על דבר שאין יכול
 להתקיים בלא זה ומורה להשם יתברך
 שעזרהו כמו ד' שצריכין להודות²⁵ ולכן
 ההודאה נתקן על ההצלה. והלל על נס
 הנרות שהיה רק לתוספות חיבה ולשמחה
 יתירה ועל זה שייך הלל. ועוד יתבאר
 לפנינו²⁶ בס"ד:

(ליל ו) הלל והודאה²⁷. הוא שמחה והכנעה.
 וזהו שפירש אמו"ז ז"ל שהוא
 נגד יוסף ויהודה. ושניהם צריכין לכל איש
 ישראל כי אין שמחה של מצוה מתקיים בלי
 הקדמת היראה והכנעה שעל ידי זה היא

22 במדבר ת, א, ד"ה יבעלותך.
 23 תנזמא בעלותך, ה.
 24 שבת כא ע"ב.
 25 ברכות נד ע"ב.
 26 תל"ה ד"ה הלל והודאה הוא.